

تأثیر اجرای برنامه پییر منتورینگ بر میزان اضطراب دانشجویان پرستاری در محیط بالینی

فرزانه باقریه^۱، معصومه همتی مسلک پاک^۲، لیلا هاشم‌لو^۳

تاریخ دریافت ۱۳۹۴/۰۲/۱۵ تاریخ پذیرش ۱۳۹۴/۰۴/۲۵

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: یکی از شایع‌ترین مشکلات دانشجویان پرستاری در محیط بالینی، اضطراب است که می‌تواند در یادگیری آن‌ها اثرات منفی ایجاد نماید. برنامه پییرمنتورینگ می‌تواند یکی از راهبردهای مؤثر برای کاهش استرس دانشجویان در محیط بالینی باشد. هدف از مطالعه حاضر تعیین تأثیر اجرای برنامه پییرمنتورینگ بر میزان اضطراب دانشجویان پرستاری می‌باشد.

مواد و روش کار: در این مطالعه نیمه تجربی ۴۴ نفر از دانشجویان ترم دوم پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه در سال ۱۳۹۱ به صورت سرشماری انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه کنترل (۲۱) و مداخله (۲۳) تقسیم شدند. در گروه مداخله به ازای هر ۴-۵ نفر یک دانشجوی ترم ۷ پرستاری به عنوان پییرمنتورینگ نقش راهنمایی و حمایت دانشجویان را بر عهده گرفت. در گروه کنترل نیز آموزش بالینی توسط اساتید بالینی دانشکده به طور معمول صورت گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه سنجش اضطراب اشپیل برگر بود. میزان اضطراب دانشجویان در اولین جلسه کارآموزی و سپس در پایان کارآموزی در هر دو گروه مشخص شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار (۱۶) SPSS و آزمون‌های آماری کای دو، تی مستقل، من ویتنی و ویلکاکسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد میانگین نمرات اضطراب دانشجویان گروه مداخله از ۳۴/۳۴ به ۲۹/۶۹ بعد از اجرای برنامه پییرمنتورینگ کاهش یافت. آزمون آماری ویلکاکسون نیز این اختلاف آماری را معنادار نشان داد ($P=0/001$). با وجود اینکه میزان اضطراب دانشجویان در هر دو گروه بعد از کارآموزی کاهش یافته بود ولی میانگین اضطراب در گروه مداخله کاهش بیشتری یافته بود به طوری که آزمون من ویتنی اختلاف آماری معناداری را بین تفاضل میانگین نمرات اضطراب قبل و بعد از مداخله بین دو گروه نشان داد ($P=0/001$).

بحث و نتیجه‌گیری: اجرای برنامه پییرمنتورینگ روشی مؤثر جهت کاهش اضطراب دانشجویان پرستاری در محیط بالینی می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌شود برنامه ریزان آموزش بالینی، از این شیوه که نیاز به هزینه اضافی ندارد، به عنوان یک روش آموزش مکمل و نه یک روش مستقل استفاده نمایند.

کلیدواژه‌ها: پییرمنتورینگ، اضطراب، دانشجویان پرستاری، آموزش بالینی

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره سیزدهم، شماره هشتم، پی‌درپی ۷۳، آبان ۱۳۹۴، ص ۶۵۴-۶۴۸

آدرس مکاتبه: دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران، تلفن: ۰۴۴-۳۲۷۵۴۹۶۱

Email: Hemmatma@yahoo.com

مقدمه

بالینی پرستاری به عنوان تنش‌زاترین دوره یاد می‌کنند (۵). آموزش بالینی از مهم‌ترین بخش‌های آموزش و یادگیری در حرفه‌های مرتبط با علوم سلامتی است، که منجر به تکامل دانش، مهارت و نگرش و در یک کلام، صلاحیت بالینی فراگیران می‌گردد. چنانچه آموزش بالینی شرایط یادگیری را به طور مناسب فراهم نیاورد امکان پرورش مهارت‌های بالینی وجود ندارد (۶). بسیاری از دانشجویان پرستاری، تجربیات بالینی را به عنوان عامل ایجادکننده اضطراب می‌شناسند (۷)، در همین رابطه جلیلی بیان می‌کند که آموزش بالینی پرستاری باعث اضطراب می‌شود (۸).

یکی از نگرانی‌ها و دغدغه‌های نظام آموزشی اضطراب دانشجویان است (۲،۱). اضطراب خود را به صورت یک پدیده پیچیده با درجات مختلف از خفیف تا شدید نشان می‌دهد که فراگیری را دچار آسیب می‌سازد (۱). دانشجویان رشته پرستاری علاوه بر استرس‌های ناشی از محیط آموزش نظری تحت تأثیر استرس‌های مختلف در بالین نیز قرار می‌گیرند (۳). اکثر دانشجویان پرستاری سال‌های تحصیل در دانشکده پرستاری را بسیار تنش‌زا بیان نموده‌اند (۴). به طوری که آن‌ها از دوره آموزشی

^۱ کارشناسی ارشد پرستاری، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

^۲ دانشیار گروه پرستاری، مرکز تحقیقات چاقی مادر و کودک، عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه (نویسنده مسئول)

^۳ کارشناسی ارشد پرستاری، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

نتایج پژوهش مولکس^۱ نشان داد بیشترین علت اضطراب دانشجویان به دلیل تجربه بالینی بدون حضور مربی در محیط بالینی، انجام اقدامات پرستاری به تنهایی، آشنا نبودن با محیط و کارکنان است (۹). مطالعات نشان داده است که وجود میزان بالای تنش و اضطراب در طول آموزش بالینی ممکن است روی یادگیری و موفقیت دانشجویان اثرات منفی داشته باشد (۱۱،۱۰). مطالعه رویست^۲ نشان داد که ۸۰ درصد دانشجویان پرستاری در محیط بالینی از اضطراب آشکار در سطح متوسط رنج می‌برند (۱۲).

اضطراب در محیط بالینی در صورت وجود نظارت مناسب می‌تواند به حداقل برسد (۱۳). ایجاد یک سیستم حمایتی به‌خصوص در طول سال اول تحصیلی و بهبود آن در تمام طول دوره آموزش بالینی ضروری به نظر می‌رسد (۱۴). در سال‌های اخیر توجه زیادی به مدل پییر منتورینگ^۳ در پرستاری شده است و استفاده از آن به‌عنوان یک روش، جهت جلوگیری از اضطراب، سردرگمی، ارتقاء یادگیری فعال، ایجاد محیط مناسب برای یادگیری شناخته شده است (۱۵)، در این روش منتور^۴ و منتی^۵ از نظر سنی و مقام مشابه هم هستند (۱۶،۱۷)، منتور دانشجوی سال بالاتری است (معمولاً دو تا سه سال بالاتر) که یک ارتباط مناسب و صمیمی با فرد تازه‌وارد (دانشجوی تحت حمایت خود) به‌منظور مشاوره، اندرز، حمایت و ارائه اطلاعات و بازخورد مناسب برای پیشرفت تحصیلی او برقرار می‌کند (۱۸). در این روش یک فرد باتجربه و آگاه (منتور)، فرد دارای تجربه کمتر (منتی) را حمایت می‌کند (۱۹). آلمنز^۶ نیز پییر منتورینگ را به‌عنوان ارتباط بین دو فرد که یکی از آن‌ها دارای رتبه بالا، باتجربه و آگاه بوده و در برنامه منتورینگ به آموزش، مشاوره، راهنمایی و کمک به دانشجویان و فارغ‌التحصیلان جدید در جهت رشد شخصی و حرفه ایشان اقدام می‌کند، پیشنهاد نموده است (۲۰).

یادگیری از طریق پییر منتورینگ یک قالب آموزشی است که در آن افرادی از گروه‌های اجتماعی یکسان که معلم‌های حرفه‌ای نیستند در امر یادگیری به یکدیگر کمک می‌کنند و خود نیز می‌آموزند (۲۱). منتورها نقش عمده‌ای را در ایجاد محیط یادگیری حمایتی، تدریس بالینی ایفا می‌کنند. منتور اثربخش کمک می‌نماید تا تصورات غلط دانشجویان اصلاح، سؤالاتی در اذهان آن‌ها شکل گرفته و تسهیلاتی جهت کار با بیمار در محیطی ایمن فراهم آید (۲۰). در واقع منتور اطلاعات، مشاوره و حمایت عاطفی

برای دانشجوی منتی در طی یک دوره زمانی را فراهم می‌کند که در کاهش اضطراب دانشجویان می‌تواند مؤثر باشد (۲۲). این شیوه از یادگیری حائز فواید دیگری از جمله دستیابی به شناخت، بهبود ارتباطات و شناخت مشکلات یادگیری دوستان، کمک به سازگاری با تقاضاهای بیش‌ازحد محیط بالینی و در کل موجب دستیابی به تجربه باکفایت‌تر آموزشی می‌شود، به‌علاوه مدل مناسبی جهت ایفای نقش، در اختیار دانشجویان قرار می‌دهد (۲۱).

نظر به اینکه تاکنون در ایران پژوهشی در مورد تأثیر اجرای برنامه پییرمنتورینگ در اضطراب دانشجویان پرستاری صورت نگرفته است بنابراین با توجه به کمبود متون درباره اجرای برنامه مزبور، این پژوهش به‌منظور تعیین تأثیر اجرای برنامه پییرمنتورینگ بر میزان اضطراب دانشجویان پرستاری صورت گرفت.

مواد و روش کار

در این پژوهش نیمه تجربی، تأثیر اجرای برنامه پییرمنتورینگ بر میزان اضطراب دانشجویان مورد بررسی قرار گرفته است. نمونه‌های این پژوهش، کلیه دانشجویان ترم ۲ پرستاری به تعداد ۴۸ نفر بودند که واحد کارآموزی اصول و فنون پرستاری را در بیمارستان امام خمینی شهر ارومیه در ترم بهار ۱۳۹۲-۱۳۹۱ می‌گذراندند. معیارهای خروج از مطالعه شامل واحدهای موردپژوهش که سابقه کار در محیط بالینی داشته و با روش آموزش به شیوه برنامه پییرمنتورینگ آشنایی داشتند. که بر اساس آن ۴ نفر از دانشجویان به علت سابقه کار بالینی از مطالعه حذف شدند، سپس دانشجویان برحسب جنس و معدل ترم قبل همسان‌سازی شده و به شش گروه ۷ یا ۸ نفره تقسیم شدند و سپس از شش گروه، سه گروه به‌طور تصادفی ساده در گروه مداخله (۲۳ نفر) و سه گروه نیز در گروه کنترل (۲۱ نفر) تخصیص داده شدند. قبل از اجرای این طرح اهداف و وظایف منتورها توسط مجری طرح تشریح شد. وظایف دانشجویان منتور حضور در گروه‌های آموزشی سه‌نفره، تقسیم‌کار و تقسیم بیماران بخش بین دانشجویان کارآموز، حضور در انجام روبه‌های درمانی و آماده نمودن داروها، شرکت در جلسات بحث و گفتگو گروهی در بالین بیماران و اتاق اجلاس، نظارت بر فعالیت‌های دانشجویان بود. هر دو گروه کنترل و مداخله تحت راهنمایی مربی مربوطه و بر اساس برنامه آموزشی گروه پرستاری دوره کارآموزی خود را به مدت ۱۰ هفته (هر هفته ۳ روز) سپری کردند. در گروه مداخله به ازای هر ۴-۵ دانشجوی ترم دوم یک دانشجوی ترم هفت به‌عنوان پییرمنتورینگ انتخاب شد و طی دوره کارآموزی به همراه مربی مسئولیت راهنمایی و آموزش مهارت‌های بالینی را به عهده

¹Malloux

²Revista

³Mentoring

⁴Mentor

⁵Mentee

⁶Alemnzs

پاسخگویی در قالب چهار گزینه (خیلی کم، کم، زیاد، خیلی زیاد) با نمرات ۱ الی ۴ بود. نمره ۳۱-۲۰ اضطراب خفیف، ۴۲-۳۲ اضطراب متوسط به پایین، ۵۳-۴۲ اضطراب متوسط به بالا، ۶۴-۵۴ اضطراب نسبتاً شدید و نمره بالای ۶۴ اضطراب شدید در نظر گرفته شد. طی پژوهش‌های صورت گرفته روایی ابزار از طریق محتوا تعیین گردیده و پایایی آزمون در حد بالا (۹۵ درصد) بود (۲۳). پرسشنامه در دو گروه قبل و بعد از کارآموزی به صورت بی‌نام تکمیل گردید. قبل از اجرای طرح رضایت شرکت در پژوهش از دو گروه مربیان و دانشجویان گرفته شد. جهت ارزیابی نتایج پژوهش، داده‌های به دست آمده با نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ و آزمون‌های آماری توصیفی، کای دو، ویلکاکسون، من ویتنی، در سطح معنی‌داری $p \leq 0/05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

یافته‌های مطالعه نشان داد که اکثر نمونه‌ها ۶۵/۹ درصد مرد بودند. میانگین سنی نمونه‌ها $20/24 \pm 1/88$ سال بود. میانگین معدل دانشجویان ترم دوم پرستاری ۱۵/۴ بود. آزمون آماری تی مستقل و کای دو تفاوت آماری معناداری بین سن، معدل و جنس دانشجویان در دو گروه نشان نداد (جدول ۱).

گرفتند. به مربیان واحد کارآموزی اصول و فنون مربوطه نیز طی جلسه‌ای در مورد اهداف و روش اجرای طرح توضیحات لازم داده شد. مربی در این مدل نقش راهنما، هدایت‌کننده و آموزش‌دهنده موارد آموزشی تعیین شده در طرح درس بالینی و نظارت بر اجرای برنامه کارآموزان و پییرمنتورها را بر عهده داشت. انتخاب منتورها با نظر مدیر گروه پرستاری و اساتید گروه با توجه به شناخت و تجربه قبلی نسبت به سطح علمی و مهارت، اخلاقی آن‌ها بود. قابل ذکر است که منتورها طی ۳ جلسه در خصوص ماهیت کار و نحوه راهنمایی دانشجویان آموزش‌های لازم را دریافت کردند. از وظایف پییرمنتورها می‌توان به حضور در گروه‌های آموزشی ۴ نفره، تقسیم کار و تقسیم بیماران بخش بین دانشجویان کارآموز، حضور در انجام رویه‌های درمانی و آماده کردن داروها، شرکت در جلسات بحث و گفتگو و نظارت بر فعالیت‌های دانشجویان اشاره کرد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای شامل دو بخش بود. بخش اول فرم اطلاعاتی درباره مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان (سن، جنس و معدل ترم قبل) بود و بخش دوم شامل آزمون اضطراب آشکار اشیپیل برگر بود که این پرسشنامه شامل ۲۰ سؤال می‌باشد که پایین‌ترین نمره اضطراب (۲۰) و بالاترین نمره اضطراب (۸۰) می‌باشد که توسط این پرسشنامه اضطراب دانشجویان سنجش شد.

جدول (۱): مقایسه معدل و سن و جنسیت دانشجویان در دو گروه کنترل و مداخله

نتیجه آزمون تی مستقل	گروه مداخله		گروه کنترل	
	میانگین (انحراف معیار)	متغیر	میانگین (انحراف معیار)	متغیر
$P=0/73$ $df=42$ $T=-0/34$	$20/34 \pm 2/46$	سن	$20/14 \pm 1/31$	
$P=0/76$ $df=42$ $T=0/29$	$15/34 \pm 1/38$	معدل دانشجویان	$15/46 \pm 1/26$	
نتیجه آزمون کای دو	تعداد (درصد)	متغیر	تعداد (درصد)	جنسیت
$X^2=0/54$ $P=0/46$	۹ (۳۹/۱٪)	زن	۶ (۲۸/۶٪)	
	۱۴ (۶۰/۹٪)	مرد	۱۵ (۷۱/۴٪)	

مداخله تفاوت معنادار آماری ندارد ($P=0/06$). در گروه مداخله میانگین نمرات اضطراب قبل از کارآموزی $34/34$ بود که پس از مداخله به $29/69$ کاهش یافت. به طوری که آزمون ویلکاکسون این کاهش را معنادار نشان داد ($P=0/01$) (جدول ۲).

نتایج این مطالعه نشان داد میانگین نمرات اضطراب در گروه کنترل قبل از اجرای برنامه پییرمنتورینگ $33/16$ بود که پس از کارآموزی به $32/04$ کاهش یافت. نتایج آزمون ویلکاکسون نشان داد که در گروه کنترل میانگین نمرات اضطراب قبل و بعد از

جدول (۲): مقایسه میانگین نمرات اضطراب گروه کنترل و مداخله قبل و بعد از اجرای برنامه پییرمنتورینگ

زمان بررسی	قبل از کارآموزی	بعد از کارآموزی	نتیجه آزمون ویلکاکسون
نمره اضطراب	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	Z
گروه کنترل	۳۳/۶۱±۳/۹۸	۳۲/۰۴±۳/۶۹	-۱/۸۹
گروه مداخله	۳۴/۱۳±۴/۵۸	۲۹/۶۹±۴/۴۲	-۴/۲۱

مداخله اختلاف معنادار آماری بین دو گروه از نظر میانگین نمرات اضطراب وجود داشت ($P=0/02$). آزمون من ویتنی اختلاف آماری معناداری را بین تفاضل میانگین نمره اضطراب قبل و بعد از مداخله بین دو گروه نشان داد ($P=0/001$) (جدول ۳).

برای مقایسه میانگین نمرات اضطراب دو گروه کنترل و مداخله از آزمون من ویتنی استفاده گردید. میانگین نمرات اضطراب بین دو گروه کنترل و آزمون قبل از اجرای برنامه پییرمنتورینگ تفاوت آماری معنادار نداشت ($P=0/64$)، بعد از

جدول (۳): مقایسه میانگین تغییر امتیاز نمره اضطراب بین دو گروه مداخله و کنترل قبل و بعد از اجرای برنامه پییرمنتورینگ

نمره اضطراب	گروه کنترل		گروه مداخله		نتیجه آزمون من ویتنی	
	میانگین و انحراف معیار	میانگین رتبه‌ها	میانگین و انحراف معیار	میانگین رتبه‌ها	Z	P
قبل از کارآموزی	۳۳/۶۱±۳/۹۸	۲۱/۱۹	۳۴/۳۴±۴/۵۸	۲۳/۷۰	-۰/۴۶	۰/۶۴
بعد از کارآموزی	۳۲/۰۴±۳/۶۹	۲۶/۶۹	۲۹/۶۹±۴/۴۲	۱۸/۶۷	-۲/۱۸	۰/۰۲
تفاضل قبل از بعد	۱/۴۲±۰/۳۵	۳۳/۸۹	۴/۱۷±۲/۱۸	۱۲/۱۳	-۵/۸۲	۰/۰۰۱

پییرمنتورینگ در کمک به دانشجویان پرستاری در جهت بهبود نتایج یادگیری انجام شد، یافته‌ها نشان داد که اجرای این برنامه برای دانشجویان سودمند بوده و منجر به کاهش استرس و افزایش اعتمادبه‌نفس دانشجویان پرستاری در آموزش بالینی می‌شود (۲۶). آزمون من ویتنی نیز اختلاف آماری معناداری را بین تفاضل میانگین نمرات قبل و بعد از کارآموزی بین دو گروه نشان داد. نتایج پژوهش حاضر در خصوص اجرای برنامه پییرمنتورینگ با نتایج بسیاری از پژوهش‌های صورت گرفته مطابقت دارد. مطالعه بیلندی و همکاران (۱۳۸۸) نیز نشان داد که بین اضطراب دانشجویان مامایی در اولین جلسه و آخرین جلسه در گروه کنترل و همچنین در گروه مداخله بعد از اجرای برنامه منتورشیپ تفاوت آماری معنی‌داری وجود دارد (۲۷). نتایج مطالعه اسپرنجل^۲ و همکاران در دانشگاه ایالتی جنوب شرق میسور نشان داد که میزان اضطراب در دانشجویان سال اول که منتور داشتند، کمتر شده بود و دانشجویان سال بالایی نیز اجرای طرح را موجب افزایش اعتمادبه‌نفس و مهارت‌های رهبری دانسته و تصور بهتری از حرفه پیدا کردند. اضطراب و سردرگمی در محیط بالینی در دانشجویان سال پایینی کمتر شده بود و آنان امیدوار بودند که در آینده نزدیک نقش یک منتور را برای دانشجویان سال پایینی ایفا نمایند (۱۸). در این مطالعه دانشجویان پرستاری، پییرمنتورینگ را به‌عنوان الگو برای خود در نظر گرفته و رفتار وی را مورد مشاهده

بحث و نتیجه‌گیری

بحث: پرستاری حرفه‌ای پراضطراب است که دانشجویان علاوه بر استرس‌های محیط آموزشی در معرض استرس‌های محیط بالینی قرار دارند که بر روی فرآیند یادگیری آن‌ها تأثیر سوء خواهد گذاشت (۱۰،۹). در این مطالعه اجرای برنامه پییرمنتورینگ در آموزش بالینی تأثیر مهمی در کاهش اضطراب دانشجویان سال پایین داشته است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که میانگین نمرات اضطراب در محیط بالینی بعد از کارآموزی در دو گروه کنترل و مداخله کاهش یافته است که این کاهش در گروه مداخله که منتور داشتند مشهودتر است و آزمون آماری ویلکاکسون این کاهش را معنادار نشان داد. نتایج این پژوهش هم سو با نتایج مطالعه‌ای است که توسط چهرزاد و همکاران با هدف تأثیر برنامه منتورشیپ بر میزان اضطراب دانشجویان پرستاری صورت گرفت. بر اساس نتایج پژوهش در گروه آزمون، دانشجویان به همراه منتورها اضطراب کمتری را تجربه کرده بودند که از نظر آزمون آماری معنادار بود (۲۴). یافته‌های مطالعات دیگر نشان دادند یادگیری از منتورها در محیط‌های ایمن و کنترل‌شده باعث تمایل بیشتر دانشجویان به فرآیند یادگیری می‌شود همه این عوامل منجر به کاهش اضطراب دانشجویان در محیط بالینی می‌شود (۲۵). طی مطالعه‌ای که توسط یاتس^۱ با هدف بررسی تأثیر برنامه

² Sprengel

¹ Yates

نتیجه‌گیری: با در نظر گرفتن اهمیت آموزش بالینی پرستاری و نیز زمینه مستعد برای ایجاد اضطراب در دانشجویان و پیامدهای منفی ناشی از آن لازم به نظر می‌رسد که از شیوه‌های نوین در جهت آموزش بالینی پرستاری که هم عملکرد بالینی و هم سطح اضطراب دانشجویان پرستاری را کاهش دهد استفاده نمود. از طرف دیگر اجرای طرح پییرمنتورینگ و فراهم نمودن فرصت ایفای نقش بیشتر برای دانشجویان، فرصت عملکرد بهتر و پربارتر را در آموزش بالینی فراهم می‌آورد. لذا نتایج این مطالعه اطلاعات مناسبی را برای تنظیم برنامه آموزشی در اختیار مسئولین آموزش پرستاری قرار می‌دهد.

تشکر و قدردانی

این مطالعه برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد در رشته آموزش پرستاری است لذا پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند تا از مسؤولین دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، همچنین مسئولین و مربیان محترم دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دانشجویان پرستاری ترم دوم کارآموزی فن پرستاری و دانشجویان ترم هفت پرستاری که از منتورهای خوب این طرح بودند تشکر نماید.

قرار داده و در مورد نحوه تعاملات خود با بیمار، کارکنان و همکاران، برخورد با معضلات اخلاقی موجود در کارآموزی، رفتار متور و اعمال او را مورد تقلید قرار می‌دادند.

منجذبی و همکاران در یک مطالعه به روش متاآنالیز خاطرنشان ساخته‌اند که در عملکرد بالینی دانشجویان جدیدالورود که در آموزش آنان از دانشجویان سال چهارم استفاده شده بود بسیار بهتر از دانشجویانی بود که از روش‌های آموزشی مرسوم یعنی وجود یک مربی بالینی استفاده کردند و تأکید نمودند که اتخاذ چنین شیوه‌ای باعث کاهش اضطراب آنان در بدو ورود می‌شود (۲۸). ساری کایا و همکاران نیز معتقدند میزان بالای اضطراب در دانشجویان علوم پزشکی ممکن است تأثیر منفی بر تصمیم‌گیری، اجرا و توانایی‌های مراقبتی و عملکرد آنان بگذارد (۱۰).

از محدودیت‌های این مطالعه این بود که دانشجویان فقط از یک دانشکده در ارومیه انتخاب شدند که تعمیم‌پذیری یافته‌ها را محدود می‌سازد، بنابراین توصیه می‌گردد که پژوهش‌های دیگری در این زمینه با حجم نمونه بالاتر صورت گیرد.

References:

- Haggerty G, Hilsenroth MJ, Vala-Stewart R. Attachment and interpersonal distress: examining the relationship between attachment styles and interpersonal problems in a clinical population. *Clin Psychol Psychother* 2008;16(1): 1-9.
- Meamarian R. The application concepts and theories in nursing. Tehran: Tarbeat Modares University Pub 2009; 293-6.(Persian)
- Barimnejad L, Azarkerdar A, Hajimiri P, Rasouli F. The investigation of the point of view of nursing students in term five and afterward about affective factors on the development of clinical education. *Iran J Med Educ* 2004; (10): 64-5. (Persian)
- Gomes VM, Silva MJ, Araujo EA. Gradual effects of therapeutic touch in reducing anxiety in university students. *Rev Bras Enferm* 2008; 61(6): 841-6.
- Omigbodun OO, Odukogbe AT, Omigbodun AO, Yusuf OB, Bella TT, Olayemi O. Stressors and psychological symptoms in students of medicine and allied health professions in Nigeria. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol* 2006; 41(5): 415-21.
- Haghani F, Alavi M. An Introduction to some new approaches in clinical education. *IJME* 2011; 10(5): 801-6. (Persian)
- Yonge O, Myrick F, Haase M. Student nurses stress in the preceptorship experience. *Nurse Educ* 2002; 27(2): 84-8.
- Jalili M, Mirzazadeh A, Azarpira A. A survey of medical students' perceptions of the quality of their medical education upon graduation. *Ann Acad Med Singapore* 2008; 37(12): 1012-8. (Persian)
- Mailloux CG. The extent to which students' perceptions of faculties' teaching strategies, students' context, and perceptions of learner empowerment predict perceptions of autonomy in BSN students. *Nurse Educ Today* 2006; 26(7): 578-85.

10. Sarikaya O, Civaner M, Kalaca S. The anxieties of medical students related to clinical training. *Int J ClinPract* 2006; 60(11): 1414-8.
11. Khan MS, Mahmood S, Badshah A, Ali SU, Jamal Y. Prevalence of depression, anxiety and their associated factors among medical students in Karachi, Pakistan. *J Pak Med Assoc* 2006; 56(12): 583-6.
12. Carvalho R de, Farah OGD, Galdeano LE. Nursing undergraduates' anxiety about the first surgical instrumentation. *Rev Lat Am Enfermagem* 2004;12(6):918-23.
13. Bulut H, Hisar F, Demir SG. Evaluation of Mentorship Programme in nursing Education: a pilot study in Turkey. *Nurse Eeduc Today* 2010; 30(8): 756-62.
14. Goldsmith M, Stewart L, Ferguson L. Peer learning partnership: An innovative strategy to enhance skill acquisition in nursing students. *Nurse Educ Today* 2006; 26(2): 123-30.
15. Khalifezadeh A, Salehi S, Hassanzadeh A. The effects of clinical supervision program application on nursing. *IJME* 2001; 1 (3): 37-41. (Persian)
16. Gilmour JA, Kopeikin A, Douché J. Student Nurses as Peer-Mentors: Collegiality in Practice. *Nurse Educ Practice* 2007; 7(1): 36-43.
17. Bulut H, Hisar F, Demir SG. Evaluation of Mentorship Programme in nursing Education: a pilot study in Turkey. *Nurse Eeduc Today* 2010; 30(8): 756-62.
18. Sprengel AD, Job L. Reducing Student Anxitey by using clinical peer mentoring with beginning nursing Student. *Nurse Educ* 2004; 29(6): 247-50.
19. Higgins A, Mccarthy M. Psychiatric Nursing Students experiences of having a mentor during their first practice placement: an irish perspective. *Nurse Educ Practice* 2005; 5(4): 218-24.
20. Pellatt GC. The role of mentors in supporting Pre-Registration nursing students. *British J Nurs* 2006;15(6):336-40.
21. Topping KJ. The effectiveness of peer tutoring in further and higher education: A typology and review of the literature. *Higher Educ* 1996;32:321-45.
22. Morton-Cooper A, Palmer A. *Mentoring, Preceptorship and clinical supervision: a guide to professional roles in clinical practice*. 2nd ed, Oxford: Blackwell; 2000.P. 65-6.
23. Mahram B. Benefits of Spilberberg test in Mashhad, Iran. M.Sc. Thesis: assessment and measurement in psychology. Tehran: Tabatabaee University Tehran; 2002. P. 10-45. (Persian)
24. Chehrzad M, Pasha A, Niknami M. Mentorship program in clinical teaching in nursing students. *Horizons Med Educ Develop J* 2011; (4) 2: 594-5. (Persian)
25. Manning A, Cronin P, Monaghan A, Rawlings-Anderson K. Supporting students in practice: An exploration of reflective groups as a means of support. *Nurse Educ Pract* 2009; 9(3): 176-83.
26. Yates P, Cunningham J, Moyle W, Wollin J. Peer mentorship in clinical education: outcomes of a pilot programme for first year students. *Nurse Educ Today* 1997; 17(6): 508-14.
27. Rahmani Bilandari R, Yavari P. The effect of mentorship program performance on the Midwifery student anxiety in theclinical setting. 1st. National Conference on Clinical Training in Nursing and Midwifery; 2009 Aug 5-6. Ardabil: Ardabil Universityof Medical Sciencesand Health Services; 2009. (Persian)
28. Manjazbi F, Nacerabade A, Samiee S. Benefiting the educational experiences of the final term nursing students in the freshmen student clinical education. 2003; 10-45. (persian)

THE EFFECT OF PEER MENTORING PROGRAM ON ANXIETY STUDENT IN CLINICAL ENVIRONMENT

Bagheriyeh F¹, Hemmati Maslakpak M^{2*}, Hashemloo I³

Received: 5 May, 2015; Accepted: 16 Jul, 2015

Abstract

Background & Aims: Anxiety is one of the most common problems of nursing students in the clinical settings that can cause adverse effects on their learning. Peer-mentoring can be one of the strategies to reduce the students anxiety in the clinical environment. The purpose of this study is to examine the effects that a peer mentoring program has on anxiety student in clinical environment.

Materials & Methods: This research is a quasi-experimental study in which 44 second semester nursing students of the faculty of Nursing and Midwifery were included in 1391 through census, and they were randomly divided into two groups of control (21) and intervention (23). In intervention group, a 7th semester nursing student as peer mentor was assigned to accompany 4-5 second semester nursing students by taking the role of guiding and supporting. In the control group, clinical education was performed typically by clinical teachers. The instruments for data collection were Spiel Berger Anxiety Questionnaire which measures the students' anxiety in the first and at the end of the apprenticeship training for both groups. The data were analyzed by SPSS (16) software using, Chi², Wilcoxon test, Mann Whitney.

Results: The results of this study showed that anxiety scores of students in the intervention group after the peer mentor program declined from of 34/34 to 29/69. Wilcoxon test also showed a significant statistical difference (P=0/001). Although students' anxiety score means were lower in both groups after the program, the average of anxiety student score in the experimental group was lower than that of the control group. The difference between the mean scores of the two groups was significant according to Mann Whitney test (p=0/001).

Conclusion: Peer mentoring program -based education leads to reducing on the student's anxiety in clinical environment. So, it is suggested that clinical curriculum designers use this inexpensive method as a complementary educational method, even if not as an independent method.

Keywords: peer mentoring program, anxiety, nursing students, clinical education

Address: School of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran.

Tel:(+98) 44-32754961

Email: Hemmatma@yahoo.com

¹ MSc of Nursing, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran.

² Associate Professor, Maternal and Childhood Obesity Research Center, Dept. of Medical-Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran. (Corresponding Author)

³ MSc of Nursing, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran.